

IZVEDENIH AKTIVNOSTI NA PODROČJU PRIPRAVE OCPS

PROCES PRIPRAVE OCPS SE Približuje SKLEPNI FAZI

Proces priprave Občinske celostne prometne strategije (OCPS) se počasi preveša v zaključno fazo. Skozi dosedanje aktivnosti sta bili poleg kontinuiranega sodelovanja ožje delovne skupine izvedeni dve delavnici s predstavniki širše delovne skupine, sestavljene iz predstavnikov ključnih deležnikov z različnih področij (šolstva, gospodarstva, zdravstva ter drugih področij). Izvedena je bila obširna analiza obstoječega stanja s področja prometnih ureditev ter dva sklopa javnih razprav, na katere je bila vabljen širša javnost.

Skozi dogodke je bila oblikovana vizija OCPS, zastavljeni in rangirani so bili strateški nacionalni cilji, na podlagi izvedene analize obstoječega stanja so bili prepoznani ključni izzivi in priložnosti, ki nas čakajo v prihodnosti.

OBLIKOVANJE VIZIJE IN RANGIRANJE STRATEŠKIH CILJEV

Vizija OCPS bo temeljno vodilo dolgoročnemu razvoju prometne ureditve in mobilnosti v občini. Izhaja iz vprašanja »V kakšni občini želimo živeti v prihodnosti? in »Kako se naj prometna ureditev v prihodnosti razlikuje od današnje?«

V sklopu prve delavnice širše delovne skupine, ki je potekala v duhu ekipnega dela v več skupinah, je bila na osnovi petih predlogov oblikovana in v izbrana sintezna vizija bodoče OCPS:

»Občina Vojnik bo varna, trajnostno usmerjena in vključujoča skupnost, usmerjena h kreiranju možnosti za kvalitetno življenje vseh starostnih skupin. Spodbujala bo dostopnost do javnih storitev, urejenih zelenih površin in promovirala zdrav življenjski slog. Prizadevali si bomo, da bodo naša naselja povezana s prometno infrastrukturo, ki bo omogočala trajnostne potovalne navade vsem prebivalcem znotraj občine ter zagotavljala povezanost s sosednjimi občinami in pomembnejšimi regionalnimi središči.«

Na delavnici so bili definirani in rangirani cilji, ki se navezujejo na zastavljeno vizijo in jih želimo doseči z uresničevanjem OCPS v prihodnosti. Po mnenju udeležencev delavnice si zastavljeni cilji glede na pomembnost sledijo po sledečem vrstnem redu:

1. *Izboljšana kakovost življenja v privlačni in povezani skupnosti.*
2. *Večja varnost vseh udeležencev cestnega prometa.*
3. *Bolj zdravi in bolj aktivni prebivalci.*
4. *Vsem dostopen prometni sistem, ki omogoča socialno vključenost.*
5. *Okrepljeno lokalno in regionalno gospodarstvo.*
6. *Znižanje lokalne emisije onesnaževal in toplogrednih plinov iz prometa.*
7. *Izboljšana dostopnost osnovnih storitev in aktivnosti.*

Opredeljena vizija in cilji so bili obravnavani in potrjeni na javni razpravi, ki je bila izvedena v mesecu juniju.

OPRAVLJENA JE BILA ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

V preteklih mesecih je bila izvedena analiza obstoječega stanja, ki je vključevala analizo obstoječih gradiv s področja prometa in prostora, izvedbo terenskih ogledov, anket med prebivalci, šolarji, izbranimi zaposlovalci, štetje prometa, intervjuje s predstavniki ključnih deležnikov ter predloge in pobude občanov, ki so jih naslovili na posebej (za namen OCPS) javno objavljen e-naslov. Skozi navedene aktivnosti smo pridobili podatke o potovalnih navadah občanov, prometnih obremenitvah občinskih in državnih cest ter o obstoječi problematiki na področju prometa v občini. Izsledki analize so bili javnosti predstavljeni v drugem nizu javnih razprav, ki so bile izvedene v mesecu septembru.

Izsledki opravljenih analiz anket kažejo na nezavidljive trende potovalnih navad občanov:

- Splošna javnost (304 anketiranih): 92,3 % oseb, ki vsakodnevno opravijo pot na delo, to pot opravi z avtomobilom, ostalih 7,7 % na trajnejši način (JPP, kolo, peš); v središče Vojnika z avtomobilom potuje kar 66 % anketiranih, do trgovin/storitev v bližnji okolici potuje z avtomobilom 73,2 % anketiranih, kljub temu, da jih je do teh trgovin/storitev 46,2 % oddaljenih manj kot 2 km in 39,6 % med 2-5 km.
- Ankete med zaposlovalci (92 anketiranih): 75 % zaposlenih na delo potuje samostojno z avtomobilom, dodatno 12 % kot vozniki s sopotniki in 5,4 % kot sopotniki, 2,1 % se jih na delo odpravi peš.. JPP za ta namen ne uporablja nihče od anketiranih; pri čemer je 35 % anketiranih od službe oddaljenih manj kot 10 km.
- Osnovnošolci: 62 % tretješolcev, 28 % petošolcev in 15 % sedmošolcev je v šolo pripeljanih z avtomobilom. Je pa vzpodbudno, da precejšen delež petošolcev in sedmošolcev za prihod v šolo koristi šolski avtobus (28 % petošolcev in 49 % sedmošolcev), 46 % petošolcev in 23 % sedmošolcev prihaja v šolo peš, z rolerji ali s skirojem, kar pomeni, da se v višjih razredih učenci vse bolj poslužujejo trajnostnih oblik potovanja. Uporaba kolesa za pot v šolo pa je minimalna, saj na ta način prihaja v šolo le 1,5 sedmošolcev, anketirani petošolci kolesa za pot v šolo ne uporabljajo.

Razlogov za skromno uporabo trajnostnih načinov potovanja je več, od reliefne značilnosti občine, pomanjkanja varnih in udobnih površin za pešce in kolesarje, odsotnosti ali slabe frekventnosti JPP, časovne ugodnosti idr.

Skozi opravljene intervjuje in javne razprave, ki so sledile v nadaljevanju, javnost opozarja na problem prometne preobremenitve regionalne ceste skozi Vojnik, kot posledice tranzitnega prometa, prav tako se povečuje število priseljencev, trgovskih in gospodarskih objektov, ki še dodatno povečujejo prometne obremenitve. Izpostavljena je problematika umeščanja križišč, ki povzročajo dodatne zastoje ter kritično pomanjkanje varnih površin za pešce in kolesarje v celotni Občini Vojnik, tako v centru Vojnika, kot tudi v okoliških naseljih.

PREDNOSTNI IZZIVI, PRILOŽNOSTI TER IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE CILJNIH VREDNOSTI IN UKREPOV

Analizi obstoječega stanja je v začetku oktobra sledila druga delavnica širše delovne skupine, na katerih so bili prepoznani ključni izzivi in priložnosti na področju prometa, ter oblikovana strateška vodila ter izhodišča za določitev ciljnih vrednosti in ukrepov.

Ključni **izziv** predstavlja povečanje potenciala za trajnostne oblike mobilnosti, ki bi pozitivno vplival na trenutno slabe potovalne navade prebivalstva, ter tranzitna preobremenjenost centralnega dela občine, katere reševanje je v največji meri v pristojnosti države.

Strateško **priložnost** za izboljšanje situacije predstavlja nadgradnja privlačne, fizično in vsebinsko povezane obstoječe infrastrukture za pešce in kolesarje znotraj Vojnika ter povezanost oz. vzpostavitev le - te z zalednimi naselji, optimizacija javnega potniškega prometa, razvoj vzporednih storitev (parkirišča za kolesarje, nadgradnja linij JPP), ter osveščanje javnosti o pomenu uporabe trajnostnih oblik mobilnosti za izboljšanje kakovosti bivanja v občini.

Na podlagi prepoznanih izzivov in priložnosti so bila po posameznih »stebrih« OCPS oblikovana **strateška vodila** ter osnovane **ciljne vrednosti**, ki bodo predstavljala izhodišče za oblikovanje akcijskega načrta za obdobje do leta 2031:

Steber HOJA

Strateško vodilo: *»Vzpostavitev varnega, privlačnega in dostopnega omrežja pešpoti, ki povezuje osrednja naselja občine Vojnik. Omrežje bo spodbujalo hojo kot trajnostno, zdravo in dostopno obliko mobilnosti, primerno za vsakodnevne poti prebivalcev ter prijetno za obiskovalce občine.«*

Ciljne vrednosti:

1. Povečanje uporabe hoje za opravljanje najpogostejših poti znotraj občine za 10% do leta 2031 glede na leto 2024. Trenutno je delež 25%.
2. Povečanje prihodov v šolo peš (5-7 razred) za 10% do 2031 glede na leto 2024. Trenutno je delež prihodov v šolo peš 46% (5. razred) oz. 23% (7. razred).
3. Dograditev površin za pešce v dolžini vsaj 1 km glede na leto 2024 do leta 2031.
4. Umestitev vsaj 5 dodatnih infrastrukturnih ukrepov za izboljšanje varnosti na območjih z večjo prisotnostjo pešcev (prehodi za pešce, javna razsvetljava, hitrostne ovire, prikazovalniki hitrosti, talne označbe,...) do leta 2031.
5. Zagotavljanje 100% prilagojenosti infrastrukture za gibalno ovirane osebe do leta 2031.
6. Izvedba vsaj 2 informativno promocijskih kampanj s področja hoje letno.
7. Postavitev vsaj 3 kosov informacijske infrastrukture (usmerjevalne table do pomembnejših interesnih točk) do leta 2031.

Steber KOLESARJENJE:

Strateško vodilo: »Vzpostavitev varnih in povezanih kolesarskih poti, ki bodo prebivalcem in obiskovalcem omogočale udobno in varno kolesarjenje. S tem bomo spodbujali kolo kot trajnostno, zdravo in učinkovito obliko mobilnosti, primerno tako za vsakodnevne poti kot tudi za rekreativne izlete.«

Ciljne vrednosti:

1. Povečanje uporabe kolesa za opravljanje najpogostejših poti za 10% do 2031 glede na leto 2024. Trenutno je delež približno 6%.
2. Povečanje uporabe kolesa za pot v šolo (5-7 razred) na 5% do 2031 glede na leto 2024. Trenutno je delež približno 1,5%.
3. Dograditev kolesarskega omrežja v dolžini vsaj 20 km glede na leto 2024 do leta 2031.
4. Umestitev vsaj 5 infrastrukturnih ukrepov za izboljšanje udobja in varnosti kolesarjev (parkirišča, nadstrešnice, polnilnice...).
5. Razširitev sistema izposoje javnih koles KolesCE z vsaj 2 postajama.
6. Izvedba vsaj 2 informativno promocijskih kampanj s področja kolesarjenja letno.
7. Postavitev vsaj 3 kosov informacijske infrastrukture (karte, usmerjevalne table do pomembnejših interesnih točk,...).

Steber JAVNI POTNIŠKI PROMET:

Strateško vodilo: »Spodbujanje uporabe javnega potniškega prometa z izboljšanjem dostopnosti postajališč in enostavnimi prestopi med različnimi oblikami prevoza. Z aktivnim sodelovanjem s ključnimi deležniki si bomo prizadevali za dvig kakovosti storitev in povečanje uporabe, s posebnim poudarkom na potrebah prebivalcev ter obiskovalcev občine.«

Ciljne vrednosti:

1. Zagotavljanje 100% prilagojenosti postajališč JPP za gibalno ovirane osebe do leta 2031.
2. Povečanje uporabe JPP za opravljanje najpogostejših poti za 5% do 2031 glede na leto 2024. Trenutno je delež približno 0,5%.

**OBČINSKA CELOSTNA
PROMETNA STRATEGIJA**
Občine Vojnik

3. Ureditev vseh postajališč
4. Izvedba vsaj 2 informativno

JPP/šolskega prevoza do leta 2031.
promocijskih kampanj o JPP letno.

Steber OSEBNI MOTORNI PROMET:

Strateško vodilo: »Optimizacija motornega prometa z zmanjševanjem njegovega obsega in vplivov, spodbujanjem sprememb potovalnih navad ter preusmerjanjem na trajnostne oblike mobilnosti, obenem pa zagotavljanje varnega in učinkovitega pretoka tam, kjer je to potrebno.«

Ciljne vrednosti:

1. Zmanjšanje uporabe avtomobila za opravljanje najpogostejših poti za 10% do 2031 glede na leto 2024. Trenutno 73% najpogostejših poti opravimo z avtomobilom.
2. Preureditev vsaj 1 ulice trenutno prioriteto namenjene motoriziranemu prometu v skupen prometni prostor.
3. Ureditev vsaj 2 kritičnih točk (križišč/krožišč) za potrebe izboljšanja prometne varnosti vseh udeležencev.
4. Zmanjšanje letnega števila prometnih nesreč na regionalnih cestah do 2031 za 10% glede na letno povprečje 2014-2023.
5. Izvajanje aktivnosti s področja prometne infrastrukture, ki pripomore k razbremenitvi urbanih jeder in zagotavljanju prometne varnosti vseh udeležencev (možnost umeščanja obvoznice, razbremenilne ceste do trgovskih centrov, umiritev prometa na trškem jedru).

Če bomo želeli doseči zastavljene ciljne vrednosti s področja zmanjševanja motornega prometa in povečanja uporabe trajnostnih oblik mobilnosti, ki vodijo v izboljšanje kakovosti življenja v občini, bomo glede na obstoječe potovalne navade, morali korenito spremeniti miselnost o smotrnosti uporabe avtomobila in se osredotočiti na uporabo trajnostnih načinov potovanja, seveda ob pogoju, da bo zagotovljena varnost z vidika ustrezne infrastrukture.

Pomen, namen, cilji, potek aktivnosti ter utrinki iz procesa priprave OCPS so bili javnosti na voljo za ogled na javni razstavi v času med 18. septembrom in 2. oktobrom 2024, ki je potekala v okviru Evropskega tedna mobilnosti v prostorih Knjižnice Vojnik.

S pomenom vzpodbujanja trajnostnih načinov potovanja ter procesom priprave OCPS smo javnost seznanjali tudi na javnem dogodku v sklopu prireditve ob dnevu slovenskega športa, ki je potekala 23. septembra 2024, v organizaciji OŠ Vojnik, kjer so zainteresirani lahko dobili odgovore konkretna vprašanja, najmlajši so pa za boljšo vidnost v prometu dobili kresničko.

Občina Vojnik aktivno nadaljuje s procesom priprave OCPS ter z aktivnostmi, ki vodijo k izboljšanju prometne problematike. Se pa na tej poti sooča s številnimi ovirami, ki se nanašajo na prostorsko umeščanje infrastrukturnih ukrepov, zato bo tudi v nadaljnjih korakih potrebno veliko strpnosti in medsebojnega sodelovanja.

Zahvaljujemo se vsem, ki s svojim sodelovanjem v procesu priprave OCPS prispevate k nastajanju in oblikovanju trajnostne prometne prihodnosti našega kraja ter vas še naprej vabimo k aktivnemu sodelovanju.

Zapisala:
Mira Leskovar